

Актуальні питання навчання

УДК 355.233

І.В. Рубан¹, Є.Б. Смірнов¹, С.В. Дуденко¹, А.М. Носик¹, С.С. Ткачук²

¹ Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків

² Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, Вінниця

ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ БОЙОВОЇ ВИУЧКИ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

В статті наведено концептуальний підхід до оцінювання бойової виучки органів управління Збройних Сил (ЗС) України, що дозволяє використовувати єдиний алгоритм контролю рівня знань, умінь і навичок особового складу органів управління всіх рівнів та всіх родів і видів ЗС України.

Ключові слова: система підготовки, орган управління, бойова виучка.

Вступ

Постановка проблеми. Один із шляхів успішного вирішення завдань навчання особового складу Збройних Сил України полягає в постійному вдосконаленні заходів оперативної і бойової підготовки. При цьому, контроль рівня знань, умінь та навичок особового складу є найважливішим обов'язком командирів всіх рівнів.

Аналіз керівних документів [1 – 8] показує, що: відсутнє чітке визначення військових термінів, що призводить до різного тлумачення їх змісту;

не існує єдиного підходу щодо оцінювання знань, умінь та навичок особового складу, як результату оперативної та бойової підготовки.

Так термін «навченість» визначається як фонд попередніх знань, здатності в області аналізу, синтезу, виділення істотного, рівні прояву самостійності мислення, володіння й оперування навичками розумової діяльності і навчальної праці. Навченість характеризується індивідуальними показниками швидкості і успішності засвоєння людиною знань, умінь і навичок у процесі навчання. Тобто навченість треба розуміти ширше ніж знання уміння та навички. В роботі пропонується замість терміна «Навченість» використовувати термін «Бойова виучка» як комплекс знань, умінь і навичок, що необхідні особовому складу органа управління. Бойову виучку можна розглядати як власність (характеристику) органа управління ЗС України, що відображається відповідним рівнем.

Враховуючи також, що оцінка є результатом процесу оцінювання, на наш погляд, замість назви Методика оцінки рівня навченості органів військового управління ЗС України доцільно використовувати назву Методика оцінювання бойової виучки органів управління ЗС України та розширити галузь її застосування на органи управління всіх рівнів.

Галузь застосування – система підготовки військ (сил) ЗС України.

Аналіз публікацій. Навченість – це фонд попередніх знань, здатності в області аналізу, синтезу, виділення істотного, рівні прояву самостійності мислення, володіння й оперування навичками розумової діяльності і навчальної праці. Навченість передбачає наявність у людини уміння оперувати знаннями в житті та навчанні, самостійно використовувати джерела інформації, для вирішення пізнавальних задач, власного розвитку.

Навченість у широкому розумінні слова – це здатність до засвоєння знань і способів дій, готовність до переходу на нові рівні навченості. Навченість виступає, як загальна можливість психічного розвитку, досягнення більше узагальнених систем знань, загальних способів дій. Навченість характеризується індивідуальними показниками швидкості і успішності засвоєння людиною знань, умінь і навичок у процесі навчання [4, 5].

Органи управління – організації, підрозділи (групи посадових осіб), окремі посадові особи, які володіють в межах їх компетенції правом формування та прийняття управлінських рішень, а також здійснення контролю за їх виконанням.

Органи управління в ЗС України розрізняються: за рівнем управління – стратегічного, оперативного та тактичного рівня;

за рівнем деталізації функцій формування цілей бойових дій і постановки завдань – стратегічного, оперативно-стратегічного, оперативно-тактичного, тактичного рівня;

за призначенням – основні і допоміжні органи управління.

Стан органу управління можна оцінити за його бойовою здатністю.

Бойова здатність органу управління – стан органу управління, який дозволяє йому у встановлені терміни в будь-яких умовах обстановки бути готовим до якісного виконання покладених на нього функцій і завдань (для посадових осіб – обов'язків) з

реалізації бойових можливостей підлеглих об'єднань, з'єднань, частин і підрозділів.

Визначається: укомплектованістю особовим складом, технічними засобами управління, зв'язку та їх станом, наявністю відпрацьованої нормативної документації, здатністю привести орган управління в стан функціональної готовності, ступенем злагодженості органу управління, рівнем знань, умінь і навичок посадових осіб, які входять до складу органу управління.

Злагодженисть органу управління, рівень знань, умінь і навичок посадових осіб, які входять до складу органу управління, складають поняття бойової виучки органу управління.

Бойова виучка органу управління – комплекс знань, умінь і навичок, що необхідні органам управління для злагоджених дій з виконання необхідних функцій, завдань управління підлеглими об'єднаннями, з'єднаннями, частинами і підрозділами для досягнення поставлених цілей.

Бойова виучка (як елемент системи) визначає стан бойової здатності органу управління, стан бойової готовності об'єднання, з'єднання, частини і підрозділу, до яких входять органи управління.

Бойова виучка органів управління в галузі застосування їх знань, умінь і навичок розподіляється на польову, морську і повітряну.

Метою статті є розробка концепції щодо оцінювання бойової виучки органів управління Збройних Сил України, яка дозволить впровадити єдиний підхід до контролю рівня знань, умінь і навичок, що необхідні органам управління всіх рівнів та всіх родів і видів ЗС України. Розглянуто питання які є базовими щодо оцінювання рівня навченості за результатами підготовки.

1. Концепція оцінювання бойової виучки органу управління

Визначення стану оперативної підготовки органу військового управління (ОВУ) на даний час здійснюється згідно рис. 1.

Основним недоліком даного підходу є відсутність чіткого обґрунтування поняття «результати практичної роботи ОВУ на навчаннях (тренуваннях)», у зв'язку з чим результати індивідуальної роботи офіцерського складу та групової роботи посадових осіб органу управління під час практичної роботи не враховуються при оцінюванні.

З метою врахування результатів виконання посадовими особами органу управління групових вправ, а також результатів виконання індивідуальних завдань офіцерами під час навчань, тренувань, командно-штабних воєнних ігор, оперативних літучок пропонується концепція, що зображена на рис. 2.

Вихідними даними для оцінювання бойової виучки ОУ є:

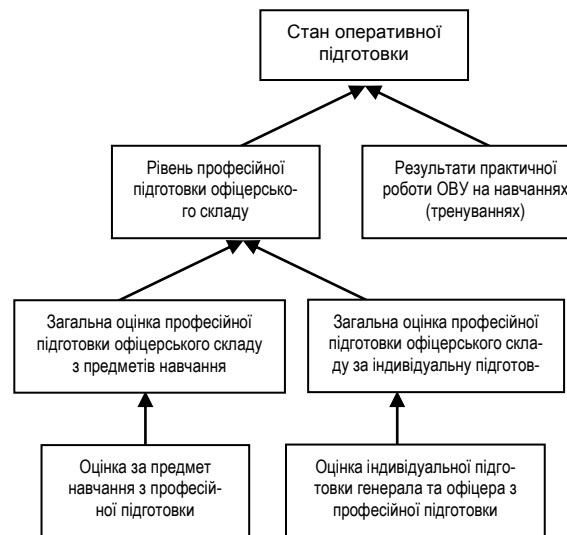

Рис. 1. Схема визначення стану оперативної підготовки ОВУ

оцінки, що отримані кожним офіцером за виконання індивідуальних завдань під час практичної роботи або під час контрольних заходів;

поточні оцінки кожного офіцера за предметами навчання з професійної (командирської) підготовки або оцінки, що отримані під час контрольних заходів.

Оцінки, що отримані органом управління за виконання групових вправ під час практичної роботи або під час контрольних заходів.

На підставі вихідних даних у відповідності до даної концепції обчислюються кількісні та якісні показники.

Доцільно при оцінювання бойової виучки органу управління враховувати поточні оцінки та оцінки, що будуть отримані за результатами контролю, так наприклад, «Рівень бойової виучки органу управління» буде визначатися «Рівнем бойової виучки органу управління за результатами контролю» та «Поточним рівнем бойової виучки органу управління» (рис. 3).

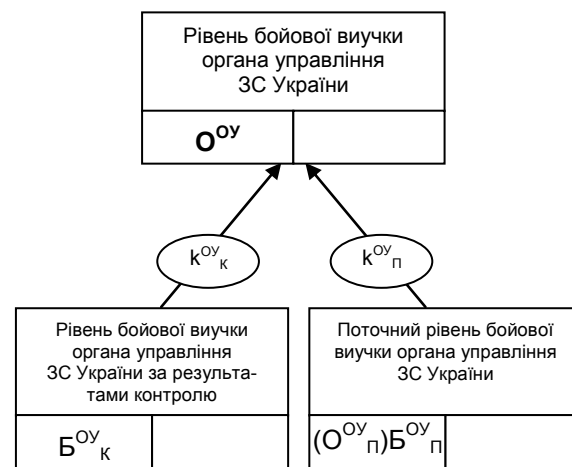

Рис. 3 Загальна схема оцінювання бойової виучки органу управління

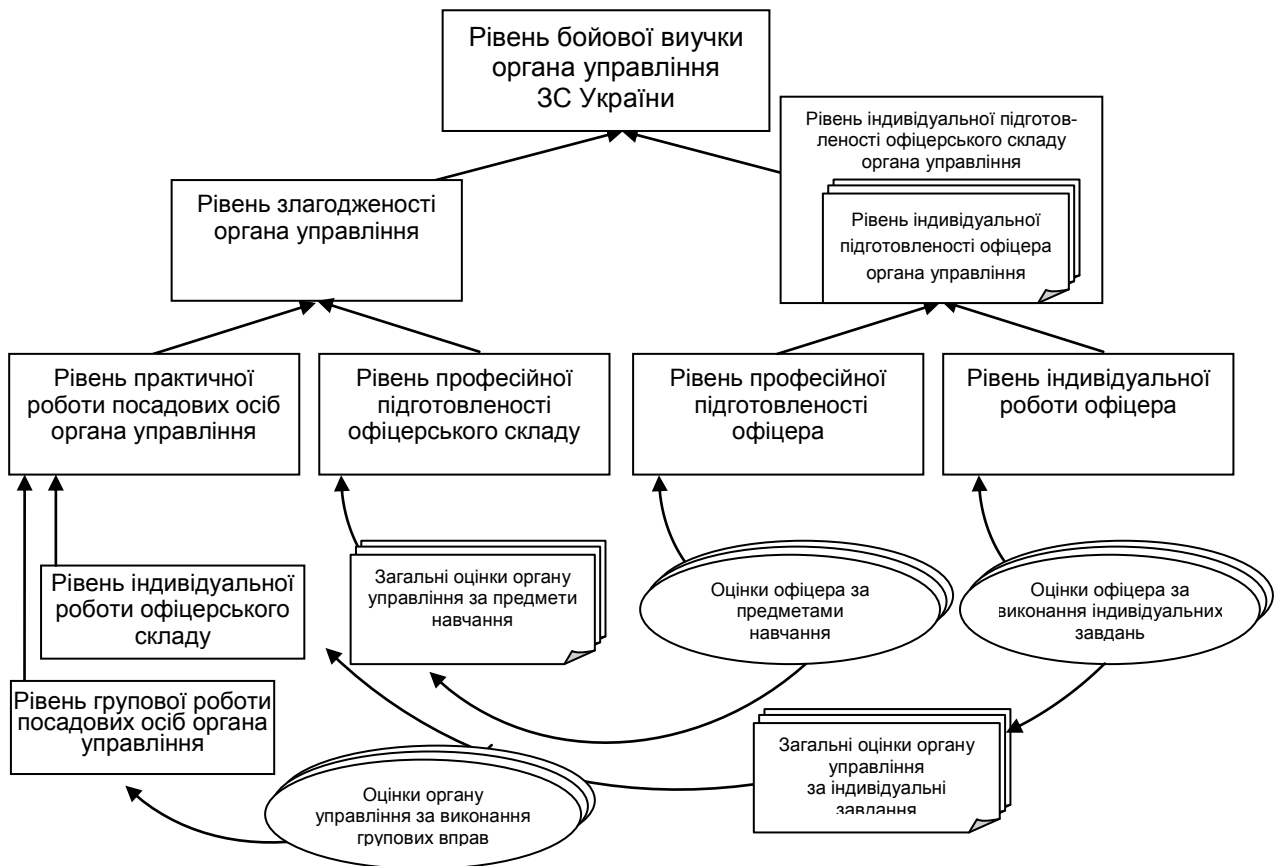

Рис. 2. Концепція оцінювання бойової виучки органа управління

Даний підхід зменшить суб'єктивізм в процесі оцінювання бойової виучки органа управління ЗС України. Підхід використовується при визначенні навченості особового складу ОБУ, шляхом врахування оцінок заходів оперативної підготовки за минулий місяць. З метою вираховування результатів практичного виконання індивідуальних завдань офіцерами пропонується нова концепція, що зображена на рис. 4.

Рис. 4. Концепція оцінювання індивідуальної підготовленості офіцера

Вихідними даними для оцінювання індивідуальної підготовленості офіцера є:

Оцінки, що отримані кожним офіцером за виконання індивідуальних завдань під час навчань, тренувань або під час контрольних заходів.

Поточні оцінки кожного офіцера за предметами навчання з професійної (командирської) підготовки або оцінки, що отримані під час контрольних заходів.

Доцільно також враховувати поточні оцінки та оцінки, що будуть отримані за результатами контролю (рис. 5).

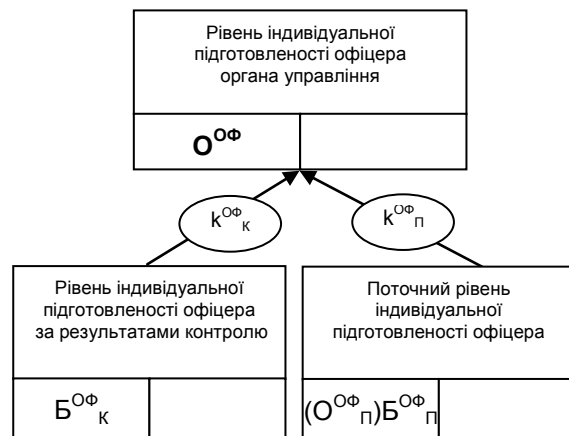

Рис. 5. Загальна схема оцінювання індивідуальної підготовленості офіцера

2. Система показників бойової виучки органів управління

Для оцінювання бойової виучки органів управління введено нову систему показників (табл. 1) із заданими ваговими значеннями.

Таблиця 1

Показники оцінювання бойової виучки органа управління

№ з/п	Найменування показника	Позначка оцінки		Вагове значення
		Кількісна в балах	Якісна	
1	Рівень бойової виучки органа управління	B^{OU}	O^{OU}	k^{OU}
2	Рівень злагоженості органа управління	$B_{3Л}^{OU}$	$O_{3Л}^{OU}$	$k_{3Л}^{OU}$
2.1	Рівень практичної роботи посадових осіб органа управління	$B_{ПР}^{OU}$	$O_{ПР}^{OU}$	$k_{ПР}^{OU}$
2.2	Рівень групової роботи посадових осіб органа управління	$B_{ГР}^{OU}$	$O_{ГР}^{OU}$	$k_{ГР}^{OU}$
2.3	Рівень виконання органом управління групової вправи	$B_{ГВ}^{OU}$	$O_{ГВ}^{OU}$	$k_{ГВ}^{OU}$
2.4	Рівень індивідуальної роботи офіцерського складу органа управління	$B_{ПР}^{OU}$	$O_{ПР}^{OU}$	$k_{ПР}^{OU}$
2.5	Рівень виконання офіцерським складом індивідуального завдання	$B_{ІЗ}^{OU}$	$O_{ІЗ}^{OU}$	-
2.6	Рівень професійної (командирської) підготовки офіцерського складу органа управління	$B_{3П}^{OU}$	$O_{3П}^{OU}$	$k_{3П}^{OU}$
2.7	Рівень підготовленості органа управління за предметом навчання з професійної (командирської) підготовки	$B_{ПН}^{OU}$	$O_{ПН}^{OU}$	-
3	Рівень індивідуальної підготовленості офіцерського складу	$B_{ПР}^{OU}$	$O_{ПР}^{OU}$	$k_{ПР}^{OU}$
3.1	Рівень індивідуальної підготовленості офіцера	B^{OF}	O^{OF}	k^{OF}
3.2	Рівень професійної (командирської) підготовки офіцера	$B_{3П}^{OF}$	$O_{3П}^{OF}$	$k_{3П}^{OF}$
3.3	Рівень засвоєння офіцером предмету навчання з професійної (командирської) підготовки	$B_{ПН}^{OF}$	$O_{ПН}^{OF}$	-
3.4	Рівень індивідуальної роботи офіцера	$B_{ПР}^{OF}$	$O_{ПР}^{OF}$	$k_{ПР}^{OF}$
3.5	Рівень виконання офіцером індивідуального завдання	$B_{ІЗ}^{OF}$	$O_{ІЗ}^{OF}$	-

Всі показники (табл. 1) мають кількісну (наприклад, в балах від 2 до 5) та якісну (наприклад, чотириохвальну) оцінки, які можуть бути отримані:

за результатами контролю. В цьому випадку позначка для показника формується шляхом додавання букви «К» до нижнього регістру, наприклад $B_{К3Л}^{OU}$ – рівень злагоженості органа управління за результатами контролю;

за результатами обчислення поточної успішності. В цьому випадку позначка для показника формується шляхом додавання букви «П», наприклад $B_{П3Л}^{OU}$ – поточний рівень злагоженості органа управління;

узагальненням результатів контролю та поточної успішності.

3. Порядок оцінювання показників бойової виучки органа управління

3.1. Визначення рівня бойової виучки органа управління

Кількість балів бойової виучки органа управління визначається за формулою:

$$B^{OU} = k_{3Л}^{OU} \cdot B_{3Л}^{OU} + k_{ПН}^{OU} \cdot B_{ПН}^{OU}, \quad (1)$$

де $B_{3Л}^{OU}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання злагоженості органа управління;

$B_{ПН}^{OU}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання індивідуальної підготовленості офіцерського складу органа управління;

$k_{3Л}^{OU}$ – вагове значення злагоженості органа управління;

$k_{ПН}^{OU}$ – вагове значення індивідуальної підготовленості офіцерського складу;

$$k_{3Л}^{OU} + k_{ПН}^{OU} = 1.$$

3.2. Визначення рівня злагоженості органа управління

Кількість балів злагоженості органа управління визначається за формулою:

$$B_{3Л}^{OU} = k_{ПР}^{OU} \cdot B_{ПР}^{OU} + k_{3П}^{OU} \cdot B_{3П}^{OU}, \quad (2)$$

де $B_{ПР}^{OU}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання практичної роботи посадових осіб; $B_{3П}^{OU}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання професійної (командирської) підготовленості офіцерського складу; $k_{ПР}^{OU}$ – вагове значення практичної роботи посадових осіб; $k_{3П}^{OU}$ – вагове значення професійної (командирської) підготовленості; $k_{ПР}^{OU} + k_{3П}^{OU} = 1$.

Оцінка $O_{3Л}^{OU}$ – злагоженості органа управління, визначається за кількістю набраних балів $B_{3Л}^{OU}$.

3.2.1. Визначення рівня практичної роботи посадових осіб органа управління.

Кількість балів за практичну роботу посадових осіб органа управління визначається за формулою:

$$B_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}} = k_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}} \cdot B_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}} + k_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}} \cdot B_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}}, \quad (3)$$

де $B_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання групової роботи посадових осіб;

$B_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання індивідуальної роботи офіцерського складу;

$k_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}}$ – вагове значення групової роботи посадових осіб;

$k_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}}$ – вагове значення індивідуальної роботи офіцерського складу;

$$k_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}} + k_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}} = 1.$$

Оцінка $O_{\text{ПР}}^{\text{ОУ}}$ – за практичну роботу посадових осіб органа управління, визначається за кількістю набраних балів $B_{\text{ПР}}^{\text{ОУ}}$.

3.2.2. Визначення рівня професійної (командирської) підготовленості офіцерського складу органа управління.

Кількість балів професійної (командирської) підготовленості офіцерського складу органа управління визначається за формулою:

$$B_{\text{ЗН}}^{\text{ОУ}} = \frac{\sum_{i=1}^n B_{\text{ПН}i}^{\text{ОУ}}}{n}, \quad (4)$$

де $B_{\text{ПН}i}^{\text{ОУ}}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання рівня підготовленості органа управління з і-го предмету навчання з професійної (командирської) підготовки; n – кількість перевірених предметів.

Оцінка $O_{\text{ЗН}}^{\text{ОУ}}$ – професійної (командирської) підготовленості офіцерського складу, визначається за кількістю балів $B_{\text{ЗН}}^{\text{ОУ}}$.

3.2.3. Визначення рівня підготовленості органа управління за предметом навчання з професійної (командирської) підготовки.

Кількість балів підготовленості органа управління за предметом навчання з професійної (командирської) підготовки визначається за формулою:

$$B_{\text{ПН}}^{\text{ОУ}} = \frac{\sum_{i=1}^n O_{\text{ПН}i}^{\text{ОФ}i}}{n}, \quad (5)$$

де $O_{\text{ПН}i}^{\text{ОФ}i}$ – оцінка рівня засвоєння і-м офіцером предмету навчання з професійної (командирської) підготовки;

n – кількість офіцерів, що перевірялись.

Оцінка $O_{\text{ПН}}^{\text{ОУ}}$ – підготовленості органа управління за предметом навчання з професійної (командирської) підготовки, визначається за кількістю балів $B_{\text{ПН}}^{\text{ОУ}}$.

Якщо на планову перевірку з предмету навчання представлено менше 70% списочного складу генералів та офіцерів органа управління, то загальна оцінка за предмет навчання знижується на один бал.

3.2.4. Визначення рівня групової роботи посадових осіб органа управління.

Кількість балів за групову роботу посадових осіб визначається за формулою:

$$B_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}} = \frac{\sum_{i=1}^n O_{\text{ГВ}i}^{\text{ОУ}}}{n}, \quad (6)$$

де $O_{\text{ГВ}i}^{\text{ОУ}}$ – оцінка, що отримана під час виконання і-ї групової вправи;

n – кількість перевірених групових вправ.

Оцінка $O_{\text{ГР}}^{\text{ОУ}}$ – за групову роботу посадових осіб визначається за кількістю балів $B_{\text{ПН}}^{\text{ОУ}}$.

3.2.5. Визначення рівня виконання органом управління групової вправи.

Оцінка $O_{\text{ГВ}}^{\text{ОУ}}$ – за виконання органом управління групової вправи визначається на підставі відповідних нормативних документів.

3.2.6. Визначення рівня індивідуальної роботи офіцерського складу органа управління.

Кількість балів за індивідуальну роботу офіцерського складу визначається за формулою:

$$B_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}} = \frac{\sum_{i=1}^n B_{\text{ІЗ}i}^{\text{ОУ}}}{n}, \quad (7)$$

де $B_{\text{ІЗ}i}^{\text{ОУ}}$ – кількість балів, що отримані під час оцінювання рівня виконання офіцерським складом і-го індивідуального завдання;

n – кількість індивідуальних завдань, що перевірялись.

Оцінка $O_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}}$ – за індивідуальну роботу офіцерського складу органа управління, визначається за кількістю балів $B_{\text{ІР}}^{\text{ОУ}}$.

3.2.7. Визначення рівня виконання офіцерським складом органа управління індивідуального завдання.

Кількість балів за виконання офіцерським складом органа управління індивідуального завдання визначається за формулою:

$$B_{\text{ІЗ}}^{\text{ОУ}} = \frac{\sum_{i=1}^n O_{\text{ІЗ}i}^{\text{ОФ}i}}{n}, \quad (8)$$

де $O_{\text{ІЗ}i}^{\text{ОФ}i}$ – оцінка за виконання і-м офіцером індивідуального завдання;

n – кількість офіцерів, що перевірялись.

Оцінка $O_{\text{ІЗ}}^{\text{ОУ}}$ – за виконання офіцерським складом індивідуального завдання, визначається за кількістю балів $B_{\text{ІЗ}}^{\text{ОУ}}$.

3.3. Визначення рівня індивідуальної підготовленості офіцерського складу

Кількість балів індивідуальної підготовленості офіцерського складу органа управління визначається за формулою:

$$B_{\Pi}^{OY} = \frac{\sum_{i=1}^n B^{OFi}}{n}, \quad (9)$$

де B^{OFi} – кількість балів, що отримані i -м офіцером під час оцінювання особистого рівня індивідуальної підготовленості; n – кількість офіцерів, що перевірялись.

Оцінка O_{Π}^{OY} індивідуальної підготовленості офіцерського складу визначається за кількістю балів B_{Π}^{OY} .

3.3.1. Визначення рівня індивідуальної підготовленості офіцера.

Кількість балів індивідуальної підготовленості визначається за формулою:

$$B^{OF} = k_{3H}^{OF} \cdot B_{3H}^{OF} + k_{IP}^{OF} \cdot B_{IP}^{OF}, \quad (10)$$

де B_{3H}^{OF} – кількість балів, що отримані під час оцінювання професійної (командирської) підготовленості офіцера;

B_{IP}^{OF} – кількість балів, що отримані під час оцінювання індивідуальної роботи офіцера;

k_{3H}^{OF} – вагове значення професійної (командирської) підготовленості офіцера;

k_{IP}^{OF} – вагове значення індивідуальної роботи офіцера;

$$k_{3H}^{OF} + k_{IP}^{OF} = 1.$$

Оцінка O^{OF} індивідуальної підготовленості офіцера, визначається за кількістю набраних балів B^{OF} .

3.3.2. Визначення рівня професійної (командирської) підготовленості офіцера

Кількість балів професійної (командирської) підготовленості офіцера визначається за формулою:

$$B_{3\Pi}^{OF} = \frac{\sum_{i=1}^n O_{\Pi i}^{OF}}{n}, \quad (11)$$

де $O_{\Pi i}^{OF}$ – оцінка офіцера за i -й предмет навчання з професійної (командирської) підготовки, що перевірявся; n – кількість перевірених предметів.

Оцінка $O_{3\Pi}^{OF}$ професійної (командирської) підготовленості офіцера, визначається за кількістю балів $B_{3\Pi}^{OF}$.

3.3.3. Визначення рівня засвоєння офіцером органу управління предмету навчання з професійної (командирської) підготовки.

Оцінка $O_{\Pi\Pi}^{OF}$ – засвоєння офіцером предмету навчання з професійної (командирської) підготовки визначається на підставі нормативних документів.

3.3.4. Визначення рівня індивідуальної роботи офіцера.

Кількість балів за індивідуальну роботу офіцера визначається за формулою:

$$B_{IP}^{OF} = \frac{\sum_{i=1}^n O_{\Pi i}^{OF}}{n}, \quad (12)$$

де $O_{\Pi i}^{OF}$ – оцінка офіцера за виконання i -го індивідуального завдання;

n – кількість індивідуальних завдань, що перевірялись.

Оцінка O_{IP}^{OF} – індивідуальної роботи офіцера, визначається за кількістю балів B_{IP}^{OF} .

3.3.5. Визначення рівня виконання офіцером індивідуального завдання.

Оцінка O_{Π}^{OF} – за виконання офіцером індивідуального завдання визначається на підставі нормативних документів.

3.4. Схема методики та приклад оцінювання бойової виучки органа управління

Схема методики оцінювання бойової виучки органа управління зображена на рис. 6.

4. Особливості оцінювання бойової виучки органа управління при проведенні інспекційних заходів

При проведенні інспекційних заходів елементами перевірки можуть бути всі, або окремі показники бойової виучки органа управління:

рівень бойової виучки органа управління;
рівень злагодженості органа управління;
рівень практичної роботи посадових осіб органа управління;

рівень групової роботи посадових осіб органа управління;

рівень виконання органом управління групової вправи;

рівень індивідуальної роботи офіцерського складу органа управління;

рівень виконання офіцерським складом ОУ індивідуального завдання;

рівень професійної (командирської) підготовленості офіцерського складу органа управління;

рівень підготовленості органа управління за предметом навчання з професійної (командирської) підготовки;

рівень індивідуальної підготовленості офіцерського складу;

рівень індивідуальної підготовленості офіцера;

рівень професійної (командирської) підготовленості офіцера;

рівень засвоєння офіцером предмету навчання з професійної (командирської) підготовки;

рівень індивідуальної роботи офіцера;

рівень виконання офіцером індивідуального завдання.

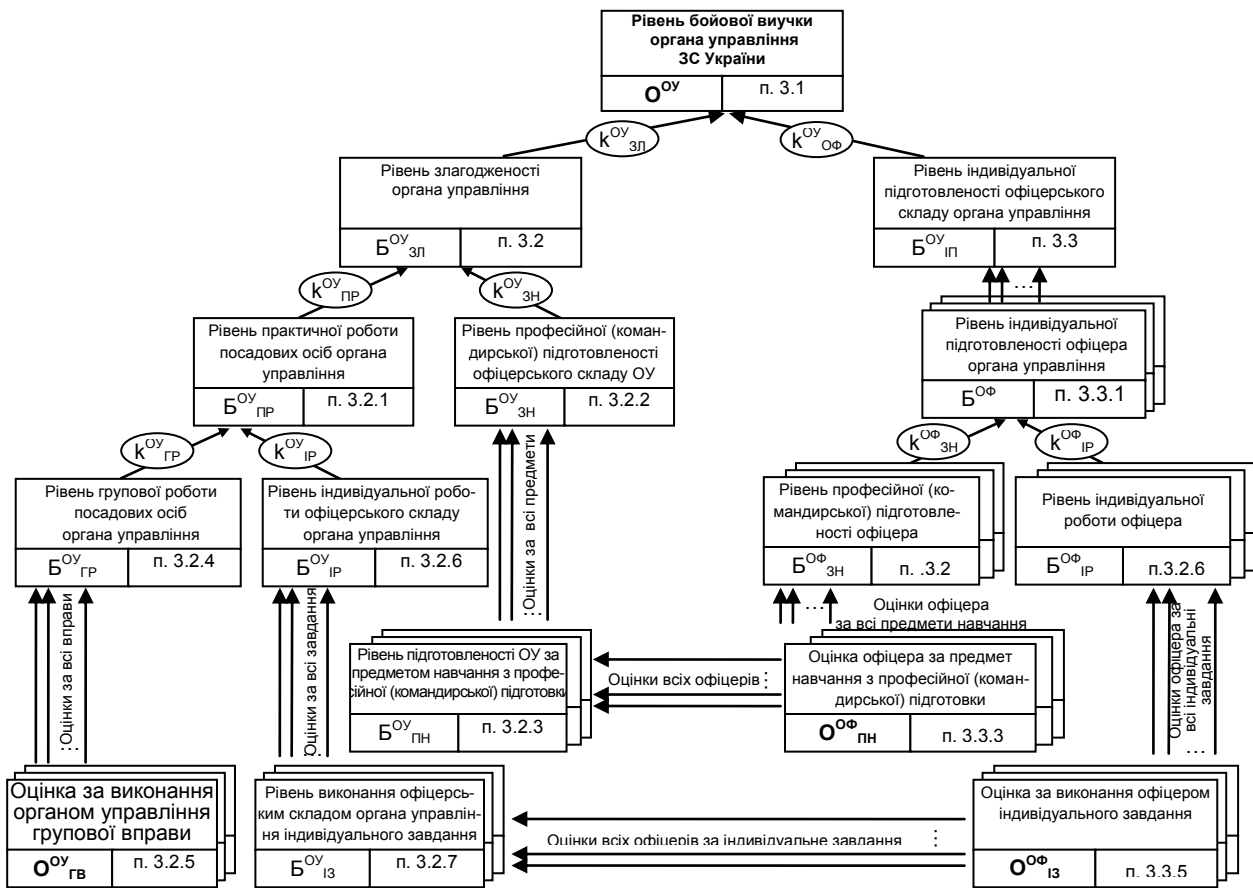

Рис. 6. Методика оцінювання бойової виучки органа управління ЗС України

Обов'язковим елементом перевірки є рівень індивідуальної підготовленості офіцерського складу.

При проведенні інспекційних заходів кількість балів за елемент перевірки визначається узагальненням результатів контролю та поточної успішності за формулою:

$$B = k_k \cdot B_k + k_{\Pi} \cdot B_{\Pi}, \quad (13)$$

де B_k – рівень за результатами контролю;

B_{Π} – поточний рівень;

k_k – вагове значення рівня за результатами контролю;

k_{Π} – вагове значення поточного рівня;

$$k_k + k_{\Pi} = 1.$$

Оцінка O визначається за кількістю набраних балів B .

Всі коефіцієнти, що розглядаються в даному підході повинні бути отримані шляхом експертного опитування найбільш досвідчених фахівців військової справи.

Таким чином, впровадження запропонованої методики дозволить впровадити єдиний підхід до контролю рівня знань, умінь і навичок, що необхідні органам управління всіх рівнів та всіх родів і видів ЗС України.

Висновки

Розвиток системи підготовки військ (сил) ЗС України неможливий без формування стабільної системи показників і критеріїв оцінювання результатів підготовки органів управління, без встановленої термінології для цієї галузі. Відсутність чіткого визначення військових термінів призводить до різного тлумачення їх змісту.

Аналіз порядку визначення стану оперативної підготовки органів військового управління показав, що основним недоліком даного підходу є відсутність чіткого обґрунтування поняття «результати практичної роботи ОВУ на навчаннях (тренуваннях)», тому оцінювання «результатів практичної роботи» має суб'єктивний характер. Запропонований концептуальний підхід щодо розробки методики оцінювання бойової виучки органа управління ЗС України повинен зменшити суб'єктивізм в процесі оцінювання за рахунок врахування оцінок за виконання індивідуальних завдань і групових вправ органом управління, що отримані під час контролю та за минулий період.

Запропонований підхід щодо розробки методики оцінювання бойової виучки органів управління ЗС України може бути застосований для органів управління всіх рівнів.

Список літератури

1. Методичні рекомендації з планування підготовки у Збройних Силах України (затверджено начальником Головного Штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України).
2. Наказ начальника Головного Штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України від 16.02.2006 р. № 29 «Про вдосконалення командирської підготовки у Збройних Сил України».
3. Довідник з протиповітряної оборони / А.Я. Торопчин, І.О. Романенко, Ю.Г. Даник, Р.Е. Пащенко та ін. – К.: МО України, Х.: ХВУ, 2003. – 368 с.
4. Наказ Міністра оборони України від 28.01.2010 року № 39 «Про вдосконалення підготовки ЗС України» (Концепція підготовки ЗС України). – К.: МОУ, 2010. – 24 с.
5. Наказ Міністра оборони України № 440 від 21.07.2011 року «Про затвердження про організацію підготовки та проведення інспекційних заходів». – К.: МОУ, 2011. – 41 с.
6. Методика організації контролю за проведенням заходів бойової і командирської підготовки у Повітряних Силах Збройних Сил України. Затверджена наказом Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України № 245 від 03.07.07. – К.: МОУ, 2007. – 11 с.
7. Наказ Міністра оборони України від 16.02.2011 року № 90 «Про затвердження Тимчасової настанови з бойової підготовки у ЗС України». – К.: МОУ, 2011. – 111 с.
8. Наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 14.04.2006 року № 110 «Про вдосконалення командирської підготовки у Повітряних Силах Збройних Сил України». – В.: МОУ, 2006. – 18 с.

Надійшла до редколегії 29.05.2012

Рецензент: д-р техн. наук, проф. Ю.В. Стасєв, Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків.

ПОДХОД К ОЦЕНИВАНИЮ БОЕВОЙ ВЫУЧКИ ОРГАНОВ УПРАВЛЕНИЯ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

И.В. Рубан, Е.Б. Смирнов, С.В. Дуденко, А.М. Носик, С.С. Ткачук

В статье приведен концептуальный подход к оцениванию боевой выучки органов управления Вооруженных Сил (ВС) Украины, который позволяет использовать единый алгоритм контроля знаний, умений и навыков личного состава органов управления всех уровней, родов и видов ВС Украины.

Ключевые слова: система подготовки, орган управления, боевая выучка.

UKRAINIAN ARMED FORCES AUTHORITIES COMBAT SKILLS ESTIMATION METHOD

I.V. Ruban, E.B. Smirnov, S.V. Dudenko, A.M. Nosyk, S.S. Tkachuk

In the article the conceptual approach to the development of Ukrainian Armed Forces authorities combat skills estimations method which allow to use generalized approach to personnel knowledge level and skills control of all combat levels branches and kinds.

Keywords: system of preparation, management organ, battle training.